

„Družina in gospodinjstvo 1957“

Pred nami je kot najpomembnejša naloga, da vzporedno s povečanjem zaposlenosti ženski sistematično delamo za spremembo položaja družine. To ni samo ženski problem, to je družbeni in gospodarski problem naše socialistične družbe sploh. Nemogoče je gospodarsko napredovati, nemogoče je doseči maksimalno delovno storilnost pri delavcih — ženskah in moških — o proizvodnji, če ostane naše družinsko gospodinjstvo tako, kakršno je bilo doslej, kakršnega smo podedovali. No, tega vprašanja ne bomo rešili niti v interesu žensk niti v interesu skupnosti kot celote, če se njegovega reševanja ne bomo lotili s konkretnimi ukrepi.

(Edvard Kardelj na V. plenumu SZDLJ)

Da bi mogli izbirati ukrepe za najhitrejšo doseganje rezultatov, je bilo potrebno najprej spoznati celotni položaj, v katerem so danes naše družine in gospodinjstva, z vsemi problemi, ki jih pritiskajo. Vzporedno s tem je bilo potrebno pokazati rešitve posameznih problemov, tako tiste, s katerimi že razpolagamo, kakor tudi tiste, ki bi jih bilo treba še najti. Naše življenje in njegov tempo zahtevata, da se naša gospodinjstva, taka kakršna so danes, spremenijo in izboljšajo, da se uvedejo vanje pridobitve znanosti in novi dosežki, do katerih so prišli, ker je vprašanje boljših življenjskih pogojev sploh v znatni meri odvisno od pogojev domačega življenja.

Razstava »Družina in gospodinjstvo 1957«, ki bo od 7. do 22. septembra v Zagrebu, bo nudila podobo doslej storjenih napredov in doseženih rezultatov v tem pogledu, hkrati pa bo opozorila tudi, kako je mogoče z reševanjem raznih materialnih vprašanj ustvariti boljše pogoje za življenje družine, s tem samim pa dejansko olajšati položaj zaposlene ženske.

Ze več let posebno v krogih ženskih organizacij razmišljajo in iščejo najboljše načine za pomoč družini in zaposleni ženski. V vsem tem času se je očitovale potreba, da se razširi krog tistih, ki bodo delali pri reševanju tega vprašanja. Zelo se je čutila potreba po sodelovanju z industrijo, obrtjo, trgovino in drugimi, ker vprašanje pomoči družini — pravilna prehrana vseh njenih članov, skrb za otroke, skrb za higieno, osvoboditev zaposlene ženske od mnogih del v gospodinjstvu — ni samo vprašanje žensk in ženskih organizacij, temveč vprašanje vse družbe.

Ko je bilo po plenumu na pobudo centralnega odbora Zveze ženskih društev Jugoslavije in centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije pokrenjeno vprašanje organiziranja razstave »Družina in gospodinjstvo«, ki bi prispevala k reševanju teh problemov, so to pobudo sprejeli vsi tisti, brez katerih tega kompleksnega vprašanja ne bi bilo mogoče uspešno reševati. Tako so se prvič pri takem delu skupno znašle tako vse družbene organizacije in po strokovnih združenjih in zbornicah vse gospodarstvo, kakor tudi vsi tisti, z naporom katerih je potrebno, da rešujemo vprašanje pomoči družini in pospeševanja napredka gospodinjstva.

Na razstavi bo posebna pozornost posvečena propagiranju in organiziranju servisnih služb v stanovanjskih skupnostih in hišnih svetih.

Komisije, ki so delale pri obdelavi materiala za te službe, so ugotovile, da ni nobenih domačih niti tujih izkušenj, ki bi jih bilo mogoče kot končno rešitev priporočiti stanovanjski skupnosti. Zato bo na tej razstavi v ambientih predstavljenih 14 različnih rešitev za servise, ki jih je mogoče odpreti v stanovanjskih skupnostih, vendar ne z namenom, da bi te rešitve priporočali kot standardne sheme, temveč kot variante, ki so dostopne ustreznim pogojem in možnostim posameznih stanovanjskih skupnosti.

Prikazane bodo tudi servisne službe v stanovanjskih hišah v okviru hišnih svetov. Posebno bodo obdelane pralnice in sušilnice, nadalje prostori za otroke, skupne hladilnice in kuhinje, ki bi delale po načelu posameznih naročil.

S tako predlaganimi servisi bodo podane samo prvine za vzpostavitev te službe sploh, v času od ene do druge razstave pa bodo izkušnje pokazale, katere službe so dobre in sprejemljive, a katere niso. Pomembno je tudi to, da dobijo stanovanjske skupnosti s temi servisi v začetku dela samo trenutno orientacijo in izbiro tistega, s čimer naj začnejo.

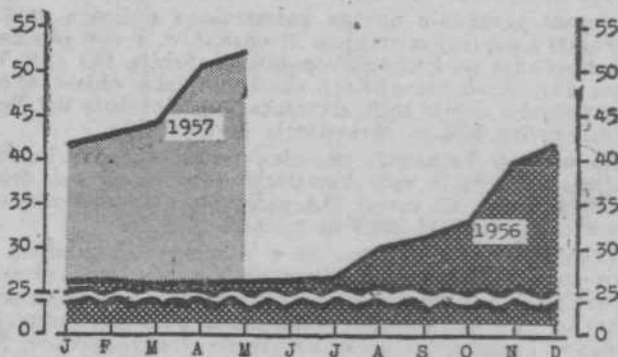
Otroški sejem, ki bo prikazan v okviru te razstave, naj prav tako vpliva na razvoj proizvodnje za potrebe naših najmlajših.

Razstava »Družina in gospodinjstvo 1957« naj pomeni močno spodbudo vsem tistim, od katerih je odvisno boljše izkoriščanje razpoložljivih sredstev pri reševanju te zapletene problematike. Tako široko zasnovana in sprejeta akcija gotovo ne bo ostala brez rezultatov.

K. Djurić

POTROŠNIŠKA POSOJILA (v milijardah dinarjev)

POTROŠAČKI ZAJMOVI
Stanje krajem meseca u milijardama dinara

Kakor je razvidno iz grafikonov, potrošniška posojila za nakup industrijskega blaga, premoška in druge potrebe stalno naraščajo. Vzrok je treba iskati predvsem v čedalje boljši založenosti tržišča in večji izbiri uvoženih in domačih predmetov za široko potrošnjo. V neki meri prispevajo k večjemu izkoriščanju posojil tudi olajšave pri odobravanju kreditov.

Višina potrošniških posojil je konec maja letos znašala 53,6 milijarde din in je skoraj dvakrat večja kakor ob enakem času lani, ko je znašala skoraj 27 milijard din. To je hkrati tudi največji znesek potrošniških kreditov v naši državi.

Od skupnega zneska potrošniških posojil odpade 52 mili-

jard ali 97 odstotkov na industrijsko blago, na premog (odplačilni rok največ leto dni) odpade le 327 milijonov ali 0,6 odstotka. Na druga posojila (za letni dopust, popravilo stanovanja, selitev itd.) ki se odobravajo z rokom do 5 let odpade nekaj več kakor milijardo din ali več kakor 2 odstotka skupnega zneska potrošniških posojil.

Posojila za industrijsko blago z odplačilnim rokom enega leta znašajo 35 odstotkov, do 2 let 24 odstotkov, a z rokom odplačila do 3 let 41 odstotkov skupne vrednosti potrošniških posojil za industrijsko blago. Mesečni znesek potrošniških posojil znaša letos v povprečju približno 6 milijard din.

PO REPUBLIKAH

Od skupnega zneska potrošniških posojil so v Srbiji izkoristili nekaj več kakor 24 milijard ali 46 odstotkov, na Hrvaškem približno 12 milijard ali 22 odstotkov, v Sloveniji približno 4 milijarde ali 7 odstot-

kov, v Bosni in Hercegovini 8,5 milijarde ali 16 odstotkov, v Makedoniji 3,3 milijarde ali približno 6 odstotkov in v Crni gori 1,6 milijarde ali 3 odstotke.

Največje povprečje posojila na prebivalca je v Crni gori (3.430 din) najmanjše pa v Makedoniji 2.260 din. To povprečje znaša v Srbiji 3.270 din, na Hrvaškem 2.900 din, v Sloveniji 2.540 din in v Bosni ter Hercegovini 2.660 din. Povprečni znesek potrošniškega posojila na prebivalca znaša v FLRJ 2.950 din.

V skupnem znesku posojil so obsežene vse kategorije potrošniških posojil kreditnih podjetij in trgovinskega omrežja, ki so jih ta dajala potrošnikom, potem pa jih reeskontirala pri bankah. Niso upoštevani edino tisti krediti, ki jih je trgovinska mreža dala potrošnikom na breme lastnih obratnih sredstev, a jih ni še dobila n j od banke.

